

Sally Emmerik wordt geboren op 27 januari 1921 in Amsterdam. Hij is de zoon van Samuel Emmerik en Frederika Turfreijer. Sally heeft een broer en twee zussen. Hij groeit op in Amsterdam waar zijn vader bediende en controleur van de Hembrug is (een spoorbrug in Amsterdam). Op andere momenten werkt hij als diamantbewerker en -zager. Alleen zijn zus Leentje zal de oorlog overleven. Sally is vijf jaar als zijn ouders scheiden. Zijn moeder overlijdt twee maanden voordat in Nederland de oorlog uitbreekt (maart 1940).

Sally komt in juni 1929 terecht op de kinderafdeling Paedagogium Achisomog van Het Apeldoornsche Bosch. De kinderafdeling is dan gevestigd in enkele villa's in de Parkenbuurt en biedt plaats aan 29 kinderen. Sally verblijft hier iets langer dan drie jaar. In juli 1932, als hij elf jaar oud is, wordt Sally overgeplaatst naar De Berg-stichting.

De Berg-stichting is in 1909 opgericht als opvanghuis voor joodse kinderen uit noodlijdende gezinnen en voogdij kinderen. In een bosrijk gebied aan de zuidkant van het dorp Laren aan de Doodweg 4, grenzend aan de Hilversumse hei, stond

van 1911 tot 1971 het gebouwencomplex van de Berg-Stichting, een Joods Kindertehuis. Met een voetbalveld, boomgaard, groentetuin, pluimveehouderij en bijenkasten was de stichting een van de beste kindertehuizen van Nederland.

In 1929 werd begonnen met een Scoutinggroep bij de Bergstichting in Laren. De meisjes waren bij het Nederlands Padvindsters Gilde (NPG) als groep I van de afdeling Laren

geregistreerd. De jongens waren ingeschreven bij de NPV als groep 6 van de afdeling Bussum. In eerste instantie werd gestart met welpen, padvindsters en padvindsters en in mei 1936 kwamen er kabouters bij. In september 1933 werd ook een pioniersgroep opgericht. De groepen deden actief mee met activiteiten binnen het district en gingen jaarlijks op kamp. Vlak voor de oorlog waren er veertien welpen, tweeëntwintig verkenners, tien kabouters en achttien padvindsters.

Door de stichting werd De Judeër uitgegeven, het periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting. Hierin verschenen regelmatig verslagen van Scoutingkampen en werden installaties en insignes vermeld. Sally is welp in 1933.

In maart 1935 keert hij terug naar Amsterdam waar hij als kok gaat werken. In mei 1938 wordt hij opnieuw opgenomen in Paedagogium Achisomog in Apeldoorn. Sally ontvlucht het paedagogium op 19 mei 1940. De overgave van Nederland aan nazi-Duitsland is dan nog geen week oud. Een paar dagen later brengt de Amsterdamse politie hem terug naar Apeldoorn, maar in oktober 1941 loopt Sally opnieuw weg. Sally keert op een onbekende datum weer

terug. In april 1942 verlaat hij Apeldoorn en gaat in Amsterdam wonen op de Nieuwe Herengracht 31. Hier gaat hij mogelijk als kok aan de slag.

Sally's komt op 12 september 1942 aan in Kamp Westerbork. Twee dagen later gaat hij op transport naar vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. Mogelijk is Sally een zogenaamd 'strafgeval'. Onder andere onderduikers werden daartoe gerekend en zij werden meestal met het eerstvolgende transport naar de concentratiekampen gedeporteerd. Transport 19 vertrekt op 14 september 1942 met in totaal 902 gedeporteerden. Op het goederenperron van Kosel halen de nazi's hardhandig zo'n honderdtwintig gedeporteerden uit de trein. In dit kleine Duitse dorpje, tachtig kilometer voor vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau, selecteren de manschappen van 'Organisation Schmelt' een periode lang dwangarbeiders voor werk in projecten in onder meer Breslau, Krakau en het werkkamp Blechhammer. Sally valt in de doelgroep van de nazi's: mannen tussen de vijftien en vijftig jaar. Het is aannemelijk dat hij in Kosel de trein verlaat en vanaf dat moment als dwangarbeider werkt. Vanwege zijn sterfdatum, de laatste dag van een maand, bestaat het vermoeden dat hij tot zijn dood dwangarbeid heeft moeten verrichten. Het is mogelijk dat Sally vanuit de omgeving Kosel als verzwakte dwangarbeider naar Auschwitz is gedeporteerd om verpleegd of omgebracht te worden of dat hij in Auschwitz dwangarbeid heeft verricht. Zijn sterfdatum is bij wet vastgesteld op 28 februari 1943.

Auschwitz was een concentratiekampcomplex dat tijdens de Tweede Wereldoorlog door nazi-Duitsland rondom de Poolse stad Oświęcim (Duits: Auschwitz) in het geannexeerde deel van Polen werd opgezet. Auschwitz was het grootste van alle Duitse concentratiekampen en bestond aan het einde van de oorlog uit Auschwitz I (het basiskamp (Duits: Stammlager) ten zuidwesten van de stad), Auschwitz II-Birkenau (het Vernichtungslager (vernietigingskamp) ten westen van de stad), Auschwitz III-Monowitz (een werkkamp ten oosten van de stad bij de IG Farben-fabriek) en tevens tientallen subkampen. Ongeveer 1,3 miljoen mensen werden naar Auschwitz gedeporteerd. Van hen zijn er ongeveer 1,1 miljoen om het leven gekomen; het grootste deel van de slachtoffers werd vergast. Van 1940 tot en met begin 1942 was het Auschwitz-complex voornamelijk een concentratiekamp; gevangenen kwamen om het leven door de combinatie van grove mishandeling, uitputting en ziekte. Vanaf het begin van 1942 tot oktober 1944 was de actieve massamoord op Joden net zo'n belangrijke functie van het complex.

Meer informatie

[In Memoriam \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Sally Emmerik \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Sally Emmerik \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 5, 1932-1933, no 1-4, 1932 » 1932 - Pag. 20 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 6, 1933-1934, no 1-4, 1933 » 1933 - Pag. 5 | Delpher](#)

[Berg-Stichting \(laarenberg.nl\)](http://laarenberg.nl)

monumentbergstichting.nl

[Larense Berg-Stichting voor Joodse kinderen - ONH](#)

[De Berg-Stichting - Monument voor de Joodse Kinderen \(monumentbergstichting.nl\)](#)

[Herinnerings bomen Laren](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 25 jul 1930 - Art. 110 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-3, 1936 » 1936 - Pa. 25 | Delpher](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche](#)

[Meisiesgilde, jrg 7, 1933-1934, no 8, 1933 » 1933-09 - Pag. 1 | Delpher](#)

[Monument voor de Berg-stichting. 48 pupillen te veel. - NIK - Nederlands Israëlitisch](#)

[Kerkgenootschap](#)

[Bronnen over 'Berg-stichting' - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Verhuizing Berg-Stichting naar Amsterdam - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Eerste razzia Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Tweede razzia Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Ontruiming Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Lijst van Jodentransporten vanuit Nederland - Wikipedia](#)

[Auschwitz \(concentratiekamp\) - Wikipedia](#)

[Sally Emmerik - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.